

SMV'er halter efter på investeringer – og gabet til de store vokser

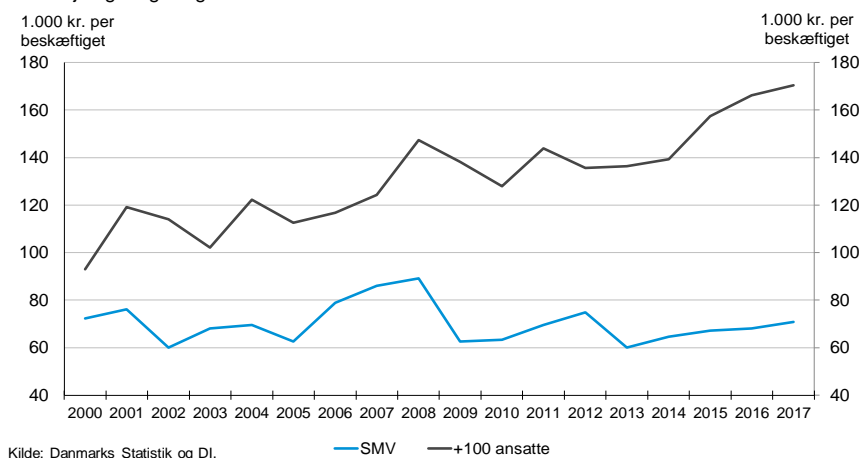
Landets virksomheder holdt igen med investeringerne lige efter finanskrisen, men nu har investeringslysten igen så småt genfundet sig. Det gælder dog ikke i små og mellemstore virksomheder (SMV'er), som halter efter de store. Højere skatter og afgifter, mangel på arbejdskraft og en afmatning i tysk økonomi risikerer at bremse væksten og forlænge SMV'ernes investeringsefterslæb.

SMV'er sakker bagud i investeringer...

Selvom virksomhedernes investeringer er steget de senere år efter, at de faldt kraftigt i kølvandet på finanskrisen, så er der fortsat et stort potentiale for at øge investeringerne. Det gælder i særlig grad i

Investeringer fordelt på virksomhedsstørrelse

Investeringer pr. beskæftiget (årsværk) i private byerhverv ekskl. ejendomshandel og udlejning ifølge regnskabsstatistikken

Kilde: Danmarks Statistik og DI.

SMV'er¹, hvor investeringsniveauet fortsat ligger underdrejet og er et stykke under niveauet før krisen. Modsat har investeringslysten været opadgående i de større virksomheder over de seneste år.

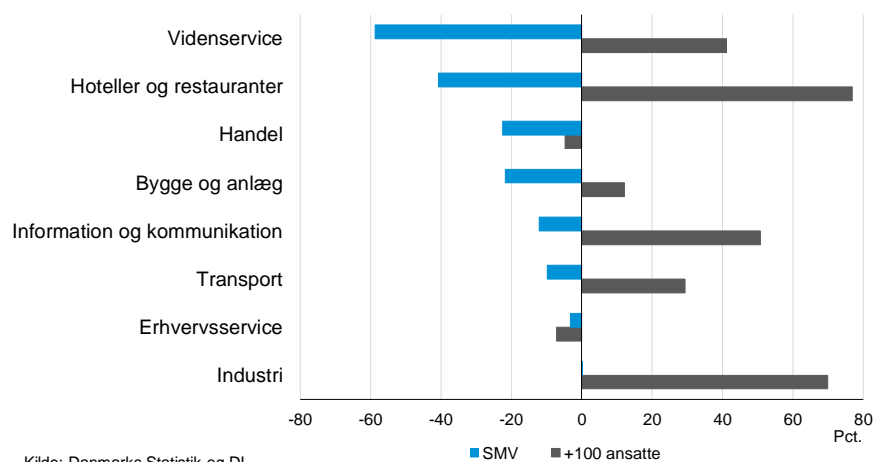
Virksomheder med flere end 100 medarbejdere investerede godt 45 pct. mere i maskiner, udstyr og lokaler per fuldtidsbeskæftiget end SMV'er i årene 2006-2007. Ti år senere var gabet i investeringsniveauet per fuldtidsbeskæftiget mellem større virksomheder og SMV'er vokset til mere end 140 pct., altså til næsten halvanden gange så meget.

... og det gælder bredt på tværs af brancher

Denne tendens gælder bredt på tværs af brancher. Med undtagelse af industrien (hvor der har været en meget lille stigning) er investeringer per beskæftiget i SMV'er faldet i alle brancher over de seneste ti år. Til gengæld er investeringsniveauet i de større virksomheder steget i de fleste brancher. Særligt i brancherne vidensservice samt hoteller og restauranter, men også i industrien har investeringerne udviklet sig forskelligt afhængig af virksomhedsstørrelse. De eneste brancher, hvor investeringerne per beskæftiget har udviklet sig i samme retning (er faldet) i SMV'er og store virksomheder, er inden for brancherne handel og erhvervsservice.

Investeringer fordelt på branche

Procentvis ændring i investeringer pr. beskæftiget (årsvækst) ifølge regnskabsstatistikken fra 2006-2007 til 2016-2017, fordelt på virksomhedsstørrelse

Højere skatter og afgifter topper listen over forhold der kan bremse SMV'ers vækst og lyst til at investere

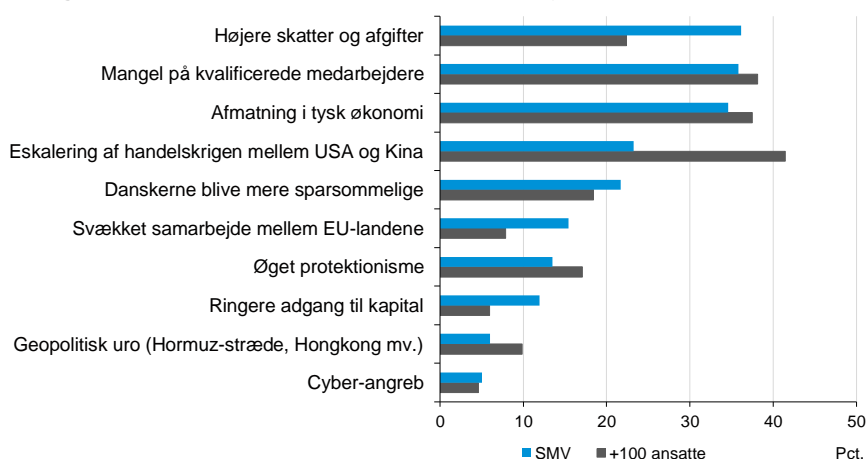
Virksomhederne peger på flere forhold, som kan risikere at påvirke dem negativt og dermed bremse deres vækst og investeringslyst de kommende år. Nye resultater fra DI's Virksomhedspanel viser, at højere skatter og afgifter står øverst på listen over forhold, som SMV'er frygter kan påvirke dem negativt over de næste to år. Mere

¹ Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) omfatter virksomheder med færre end 100 medarbejdere.

end hver tredje SMV forudser, at højere skatter og afgifter vil påvirke dem negativt over de næste to år. Blandt de store virksomheder er det kun lidt over hver femte, som deler denne frygt.

Utilstrækkelig adgang til kvalificerede medarbejdere og den øgede usikkerhed på eksportmarkederne forbundet med blandt andet afmatningen i tysk økonomi samt risikoen for en eskalering af handelskrigen mellem USA og Kina kan også få negativ indflydelse på virksomhedernes lyst til at investere og ekspandere. Det gælder både for SMV'er og i endnu højere grad for store virksomheder.²

Hvilke forhold har størst sandsynlighed for at påvirke din virksomhed negativt over de næste to år? (sæt op til tre krydser)

Kilde: DI's virksomhedspanel, september 2019.

En forudsætning for, at danske virksomheder kan klare sig på den internationale arena er, at vores skatter, afgifter og andre politisk bestemte omkostninger ligger på niveau med de lande, vi konkurrerer med. Ligeledes kræver det, at vi giver virksomheder gode rammer for at udvikle sig og konkurrere på lige vilkår i Danmark.

DI's nye 2030-plan indeholder flere konkrete forslag, der fremmer investeringer i SMV'er

DI lancerede for nylig en 2030-plan som viser en vej, hvor grøn omstilling og økonomisk vækst går hånd i hånd. I planen indgår flere konkrete forslag til, hvordan investeringer kan fremmes i landets SMV'er, jf nedenstående boks.

² Se DI (2019): "Frygt for mangel på arbejdskraft og global uro".

Boks: Udvalgte forslag til at øge SMV'ernes investeringer

DI foreslår blandt andet, at forhøjelsen af arveafgiften på generationskifter aflyses, og at virksomheder får retskrav på en skematisk værdisopgørelse og afdragsvis betaling af arveafgift.

Herudover foreslår DI en lavere og mere ensartet kapital- og aktiebe-skatning samt at begrænsningen på udnyttelse af fremførte under-skud ophæves.

Et tredje af DI's forslag, der retter sig særligt mod SMV'er og vil bi-drage til flere private investeringer, omfatter indførelse af fradrag for eksterne omkostninger i forbindelse med virksomhedsudvidelser.

Du kan læse mere om DI's 2030-plan '*Sådan skaber vi grøn vækst*' og dens mere end 150 konkrete forslag på di.dk.

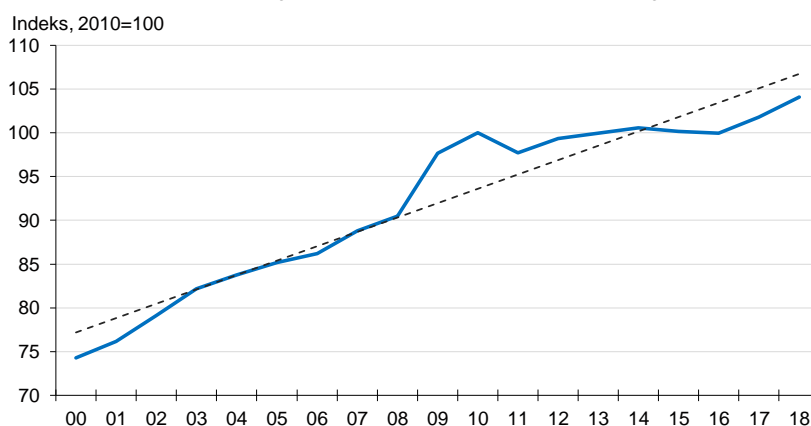
**Virksomhederne mang-
ler maskiner og udstyr
for mindst 25 mia. kr.**

Potentiale for flere private investeringer

Selvom store virksomheders investeringer i nye maskiner, robotter og andet udstyr er steget i de seneste år, så ligger kapitalapparatet per arbejdstime – det såkaldte K/L-forhold – stadig et stykke under den historiske trend. Således er der i dag et efterslæb på mindst 25 mia. kr. i forhold til et scenarie, hvor virksomhedernes investeringer havde fulgt det historiske gennemsnit i perioden fra 2000 til 2018.

Virksomhedernes kapitalapparat og medarbejderudvikling

Virksomhedernes beholdning af materiel pr. præsteret time, 4 kvartalers gennemsnit

Anm.: Lineær trendlinje på baggrund af historiske data for perioden 2000-2018. Beholdningen af materiel består af maskiner og inventar inklusiv IKT-udstyr, transportmidler samt intellektuelle rettigheder. Skibe, fly og energisektoren er udeladt.
Kilde: Danmarks Statistik og DI.

I forbindelse med finanskrisen faldt beskæftigelsen betydeligt. Det skabte en overkapacitet, da virksomhederne på kort sigt har sværere ved at tilpasse mængden af kapital end antallet af medarbejdere. I

årene efter finanskrisen frem til 2016 betød et lavt investeringsniveau kombineret med stigende beskæftigelse, at mængden af kapital per arbejdstime bremsede op. Siden da er K/L-forholdet steget gradvist, om end det stadig ligger under det historiske gennemsnit.

Vi har set en stigende trend i mængden af kapital per arbejdstime

Mængden af kapital per arbejdstime har generelt vist en stigende trend over en årrække. Det hænger blandt andet sammen med, at den teknologiske udvikling har gjort det muligt at intensivere brugen af kapital i forhold til arbejdskraft. Udviklingen drives dog også af, at kapital bliver stadig billigere relativt til arbejdskraft. Det er særligt mængden af materiel – maskiner og IKT-udstyr, transportmidler og forskning og udvikling – virksomhederne har øget. I det lys indikerer investeringsefterslæbet, at der er potentiale for, at virksomhederne kan øge investeringerne yderligere de kommende år, hvis det økonomiske klima tillader det.

Virksomhedernes investeringer er afgørende for at vedligeholde og forbedre kapitalapparatet, der sammen med medarbejderne danner grundlaget for, at virksomhederne overhovedet kan producere. Og virksomhedernes investeringer i blandt andet nye maskiner, IKT-udstyr samt forskning og udvikling er afgørende for, at virksomhederne kan øge produktiviteten. Dermed danner de investeringer, som virksomhederne foretager i dag, grundlag for, at virksomhederne fremover kan skabe vækst og arbejdspladser i Danmark.

Forskelle i investeringsniveauet på tværs virksomhedssegmenter

Der er naturligvis store forskelle på investeringsniveauet og mængden af maskiner og udstyr i de danske virksomheder. F.eks. har de store virksomheder i højere grad end SMV'er formået at investere i årene efter krisen, jf. ovenfor. Ligeledes er der stor forskel på brancher, hvor virksomhederne i industrien i højere grad end store dele af servicesektoren har investeret i nye maskiner og udstyr.

Selvom der er stor spredning blandt virksomhederne, og nogle faktisk investerer og udvikler ganske meget, så ændrer det ikke på, at der er et stort potentiale for dansk økonomi, hvis der bliver investeret mere i maskiner, robotter og anden teknologi, som kan bidrage til højere produktivitet og økonomisk vækst på længere sigt.